

ДСНС УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ (М. ВІННИЦЯ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник училища

полковник служби

цивільного захисту

Микола ГОВОРУЦАК

2022 р

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
З НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА»

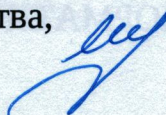
підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника (зі скороченим строком навчання) за освітньо-професійною програмою «Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку у сфері пожежної безпеки» спеціальності 261 Пожежна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека

Вінниця-2022

Основи правознавства. Освітня програма підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника (зі скороченим строком навчання) за освітньо-професійною програмою «Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку у сфері пожежної безпеки» спеціальності 261 Пожежна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека. Вінниця: ВПУ ЛДУБЖД (м. Вінниця), 2022.

Освітню програму складено на основі стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 261 Пожежна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека, затвердженого наказом МОН України від 06.04.2022 № 308, та освітньо-професійної програми «Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку у сфері пожежної безпеки» підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 261 Пожежна безпека затвердженої наказом училища від 04.07.2022 № 67-ОП.

Укладач: викладач основ правознавства,
спеціаліст вищої категорії

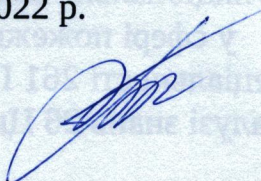

Дмитро ЩЕРБАЦЬКИЙ

РЕКОМЕНДОВАНО

до розгляду на засіданні педагогічної ради
цикловою комісією гуманітарних та
фундаментальних дисциплін
Протокол № 1 від «04» липня 2022 р.

Голова циклової комісії

Віталій КАРАЩУК

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради училища
протокол № 1 від «06» липня 2022 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розуміння основ права стає необхідною умовою життєдіяльності кожного громадянина. Правові знання є однією з найважливіших умов дотримання вимог законодавства та профілактики різних правопорушень.

Дана програма передбачає вивчення здобувачами освіти основних понять цивільного, адміністративного, господарського, виборчого, муніципального права та загальної характеристики органів державної влади.

Мета курсу - ознайомити здобувачів освіти з основними досягненнями правової думки, розкриття основних понять категорії правознавства та значення у процесі формування основних світоглядних засад особистості.

Навчальний матеріал дисципліни «Основи правознавства» переплітається та доповнює матеріал навчальної дисципліни «Історія України».

У результаті вивчення дисципліни «Основи правознавства» здобувачі освіти повинні мати загальну компетентність

- Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність працювати в команді

До спеціальної компетентності, яка має бути сформована у здобувачів освіти відноситься: здатність застосовувати вимоги законодавства України у сфері пожежної безпеки та цивільного захисту населення і територій у своїй професійній діяльності. Володіння вказаною компетентністю має забезпечити наступний програмний результат навчання: дотримання вимог законодавства, державних та міжнародних стандартів в професійній діяльності;

Засоби діагностики навчальних досягнень:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- залік.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ тем	Назви тем	Всього годин	Кількість аудиторних годин				Самостійна робота
			всього	лекцій	семінарські заняття	залік	
1	Цивільне право. Екологічне право	10	6	4	2	-	4
2	Конституційні основи	8	6	6		-	2
3	Сімейне право	6	4	4		-	2
4	Трудове право	6	4	2	2	-	2
5	Інтелектуальне право	7	4	4	-	-	3
6	Кримінальне право	6	6	4	2	-	-
7	Залік	2	2			2	
	Всього годин/кредитів ЄКТС	45/1,5	32	24	6	2	13

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Цивільне право. Екологічне право

Поняття за загальною характеристикою цивільного права. Цивільна правоздатність і дієздатність громадян. Цивільні угоди та договори, договори купівлі-продажу, а також договір майнового найму (оренди), договір позики.

Право власності та його конституційний захист. Форми та види власності. Поняття спадщини, види спадкування (черги спадкування за законом).

Основи екологічного права: поняття екологічного права, екологічні права та обов'язки громадян України, правове регулювання використання природних ресурсів.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 6.

Тема 2. Конституційні основи

Конституція України – основний закон держави. Правовий статус і повноваження Верховної Ради України. Президент України та його повноваження. Кабінет міністрів України. Органи виконавчої влади різних рівнів, та їх повноваження. Права, свободи та обов'язки людини.

Рекомендована література: 2, 6, 8.

Тема 3. Сімейне право

Поняття шлюбу, умови і порядок його укладання. Підстави і порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Майнові права подружжя. Особисті не майнові права та обов'язки подружжя. Опіка й піклування.

Рекомендована література: 4, 5, 6.

Тема 4. Трудове право

Поняття сторін та зміст трудового договору. Порядок укладання та припинення трудового. Робочий час і час на відпочинок. Законодавчо-нормативна база України з питань охорони праці. Відшкодування шкоди заподіяної працівникові ушкодженням його здоров'я. Права та обов'язки роботодавця та працівника з питань охорони праці.

Рекомендована література: 5, 6.

Тема 5. Інтелектуальне право

Авторське право і суміжні права. Набуття та здійснення прав інтелектуальної власності. Система правової охорони та захисту результатів інтелектуальної власності в Україні. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Рекомендована література: 5, 6, 9

Тема 6. Кримінальне право

Загальна характеристика кримінального кодексу України. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань. Поняття неосудності. Кримінальна

відповідальність, особливості відповідальності неповнолітніх.
Рекомендована література: 3, 5, 6,7.

Основна:

Залік

1. Кодекс законів про працю України: станом на 1 вересня 2009 року. - Харків: Основа, 2009. - 56 с.
  2. Кодекс законів про працю України: станом на 28 червня 2015 року. - видання офіційне. - Харків: Право, 2015. - 68 с.
  3. Кодекс законів про працю України. - Київ: Літера, 2007. - 68 с.
  4. Кодекс законів про працю України: станом на 1 вересня 2010 року. - Харків: Основа, 2010. - 56 с.
  5. Шингаленко Г.А. Основи цивільного права / Г.А. Шингаленко, Р.В. Шингаленко. - 2-ге видання, виправлене і доповнене. - Київ: Каравела, 2008. - 375 с.
- Додаткова:
6. Колішніков В.В. Цивільне право: Підручник / Колішніков В.В. - К., 2002. - 352 с.
  7. Орлик О.П. Право інтелектуальної власності: Академічний курс / О.П. Орлик, О.Г. Андрушук, О.Б. Булик-Сварський. - Київ: Видавничий дім «Юрек», 2007. - 355 с.
  8. Погорілко В.Ф. Цивільне право: Підручник / В.Ф. Погорілко, Г.А. Шингаленко. - Київ: Каравела, 2011. - 361 с.
  9. Раденко Т.В. Основи цивільного права: практичний довідник / Т.В. Раденко, В.Б. Раденко. - Харків: Основа, 2011. - 301 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Кодекс законів про працю України: станом на 1 вересня 2009 року. – Харків : Одіссей, 2009. – 56 с.
2. Конституція України : станом на 28 червня 2015 року : відповідає офіц. текстові. – Харків : Право, 2015. – 68 с.
3. Кримінальний кодекс України. – Київ : Літера, 2007. – 89 с.
4. Сімейний кодекс України: станом на 1 вересня 2010 року. – Харків : Одіссей, 2010. – 74 с.
5. Шпиталенко Г.А. Основи правознавства / Г.А. Шпиталенко, Р.Б. Шпиталенко. – 5-е видання, виправлене і доповнене. – Київ : Каравела, 2008. – 375 с.

Додаткова:

6. Копейчиков В.В. Правознавство: Підручник / Копейчиков В.В. – К., 2002. – 352 с.
7. Орлюк О.П. Право інтелектуальної власності : Академічний курс / О.П. Орлюк, О.Г. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський. – Київ : Видавничий дім «Ін Юре», 2007. – 355 с.
8. Погорілко В.Ф. Правознавство : Підручник / В.Ф. Погорілко, Г.А. Шпиталенко. – Київ : Каравела, 2011. – 591 с.
9. Раденко Т.В. Основи правознавства: практичний довідник / Т.В. Раденко, В.Б. Раденко. – Харків : Весна, 2011. – 303 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Рівень підготовки	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1	2	3
Початковий рівень	1	Здобувач освіти тільки приступає до виконання завдання або відтворює на рівні розпізнавання лише деякі його елементи. Мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної роботи. Під час відповіді допускає суттєві помилки, що призводить до неправильних висновків. Виконує не більше 20% від загальної кількості тестів.
	2	Здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину завдання, має нечіткі, поверхові уявлення про об'єкт вивчення. Може відтворити кілька категорій, понять; виявляє здатність лише елементарно викласти думку. Виконує не більше 20% від загальної кількості тестів.
	3	Здобувач освіти відтворює менше половини завдання. Допускає суттєві помилки, може дати відповідь з кількох простих речень. Здатен відтворити окремі частини питання та має фрагментарні уявлення про розвиток культури. Відсутні сформовані уміння та навички. Не вміє скласти висновки до своєї відповіді. Виконує 30% від загальної кількості тестів.
Середній рівень	4	Здобувач освіти на рівні запам'ятовування, без розуміння, відтворює близько половини завдання, слабо орієнтується в поняттях. Описує без пояснень культурологічні процеси і явища. Має значні труднощі при аналізі та порівнянні, при цьому припускається значних помилок. Виконує 45% від загальної кількості тестів.
	5	Здобувач освіти, розуміючи основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, описати культурологічні процеси і явища; нездатний самостійно порівнювати, узагальнювати, аналізувати та робити висновки. Може частково обґрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Виконує 55% від загальної кількості тестів.
	6	Здобувач освіти, виконуючи завдання, виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь на теоретичне питання правильна, але недостатньо осмислена (допускає певні неточності). Здатний поверхнево порівняти та аналізувати процеси, висловлювати власну думку, узагальнювати, визначаючи нечіткі причинно-наслідкові зв'язки та робити часткові, неточні висновки. Виконує 65% від загальної кількості тестів.

1	2	3
Достатній рівень	7	Здобувач освіти дає правильну відповідь, виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу. Правильно і логічно відтворює необхідний навчальний матеріал, правильно використовує термінологію, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, пов'язуючи вивчений матеріал з життєвим досвідом. Виконує 75% від загальної кількості тестів.
	8	Здобувач освіти вільно розкриває основні поняття, основоположні теорії і факти, що супроводжують розвиток культури. Відповідь його є достатньо повною, логічною, обґрунтованою, але з деякими неточностями. Виявляє здатність аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь є достатньо повною, логічною, обґрунтованою, але з деякими неточностями. Виконує 80% від загальної кількості тестів. Виконує 80% від загальної кількості тестів.
	9	Здобувач освіти вільно викладає теоретичні знання, відповідь його є достатньо повною, логічною, обґрунтованою. Вільно оперує вивченим матеріалом, пояснює зв'язки між процесами, самостійно аналізує, порівнює і систематизує їх. Може застосувати знання в змінених, нестандартних ситуаціях. Висловлює стандартну аргументацію при оцінці культурологічних явищ та використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Виконує 85% від загальної кількості тестів.
Високий рівень	10	Здобувач освіти дає абсолютно правильну, вичерпну, послідовну і логічну відповідь, володіючи глибокими і міцними знаннями, які використовує при вирішенні нестандартних завдань, але при відповіді припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно; може визначити тенденцію та протиріччя процесів, самостійно аналізувати і розкривати суть явищ і процесів, систематизувати та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; наявний творчий підхід; вільно орієнтується в нестандартних ситуаціях та робить логічні і аргументовані висновки; критично оцінює окремі факти, явища, ідеї. Виконує 95% тестових завдань.
	11	Здобувач освіти дає абсолютно правильну, вичерпну, послідовну, обґрунтовану і логічну відповідь, володіючи узагальненими знаннями з дисципліни, аргументовано використовує їх при вирішенні нестандартних завдань (питань); виявляє здатність аналізувати, розв'язувати проблеми; при виконанні завдання (у відповіді на питання) самостійно оцінює різноманітні явища, поняття і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; робить аргументовані

	висновки, але при відповіді припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виконує 100% тестових завдань.
12	Здобувач освіти дає абсолютно правильну, вичерпну, послідовну, обґрунтовану і логічну відповідь, володіючи системними, дієвими знаннями, неординарними творчими здібностями. Схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу розвитку явищ і процесів, вирішує складні проблемні завдання, представляючи власні неординарні судження щодо цих явищ і процесів. Використовує інформацію, виявляючи самостійність, формує власне ставлення до неї; може запропонувати нестандартне вирішення проблеми або власний спосіб вирішення завдання. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки.